

ریکا و کیجا، امید برای آمدن پلنگی جدید

۱۵ سال پیش اهالی منطقه‌ی پایند در استان مازندران به اداره‌ی محیط‌زیست اطلاع دادند که جانوری شبیه به گربه در اطراف روستا سر و صدای زیادی به پا کرده است. محیط‌بانان بعد از این که به آن‌جا رسیدند، فهمیدند که سر و صدا از توله‌ی یک پلنگ است که تنها مانده.

آن‌ها هر چه گشتند، مادر بچه‌پلنگ را پیدا نکردند و نفهمیدند علت تنها ماندن این توله‌ی کوچک چیست. محیط‌بانی به نام شیردل توله را به خانه‌ی خودش برد و او را ۸ ماه در خانه‌اش بزرگ کرد. او نام این توله‌پلنگ را که نر بود ریکا (در زبان محلی یعنی پسر) گذاشت و بعد از ۸ ماه از طریق سازمان محیط‌زیست او را به باغ‌وحش تهران منتقل کرد. او از آن روز به بعد به خوبی و خوشی در باغ‌وحش زندگی کرد تا این که حدود یک سال پیش به شدت دچار مشکلات دندان شد و تحت عمل جراحی دندان قرار گرفت (عمل او ۸ ساعت طول کشید) و شد اولین پلنگ دنیا که دندان‌ش

عصب‌کشی شده است و یک دندان نیش مصنوعی دارد. البته این عمل قبلاً یک بار در اروپا انجام شده بود که البته موفقیت‌آمیز نبود. خب ریکا را همین‌جا نگه دارید تا برویم سراغ کیجا.

کیجا یک پلنگ ایرانی دیگر است که سه سال پیش در تله‌های سیمی کشاورزان گرگانی گرفتار شد و عفونت باعث شد که دامپزشکان یک دست او را قطع کنند. او ماده‌پلنگی است جوان‌تر از ریکا که به تازگی به سن بلوغ رسیده. و شاید ویژگی‌های منحصر به فرد هر دوی آن‌ها بود که مسئولین را به این فکر انداخت

که شاید این دو حیوان قسمت همدیگر هستند. پلنگ حیوانی است که معمولاً به تنهایی زندگی می‌کند و دو تا پلنگ حتی ممکن است همدیگر را بکشند، اما مسئولان باغ‌وحش در یک حرکت برنامه‌ریزی‌شده، حدود یک سال آن‌ها را در یک محوطه اما به صورت جداگانه نگاه‌داری کردند. به شکلی که یک روز یکی از آن‌ها در محوطه بود و دیگری در اتاقک زمستانی و فردای آن

برعکس. و بالاخره بعد از مدتی آن‌ها را در کنار یکدیگر قرار دادند اما مانعی از نزدیک شدن آن‌ها به یکدیگر جلوگیری می‌کرد. پس از گذشت یک‌سال و عادت کردن این دو پلنگ به حضور یکدیگر، از حدود چند هفته پیش آن‌ها زندگی در کنار یکدیگر را آغاز کرده‌اند و مسئولان باغ‌وحش امیدوار هستند در فصل جفت‌گیری یک توله‌پلنگ در باغ‌وحش داشته باشند.

بازهم پلنگ ایرانی و این بار با گردن‌بند ردیاب

وزن این گردن‌بندها نباید بیش‌تر از ۳ درصد وزن اصلی جانور باشد تا در رفتار و جابه‌جایی‌های او تغییری ایجاد کند و خوشبختانه در این پروژه‌ی مشخص، وزن گردن‌بند از ۱ درصد وزن حیوان تجاوز نمی‌کند. ردیابی که روی این گردن‌بند وجود دارد، در روز ۸ تا ۲۴ بار روشن می‌شود و مکان او را ثبت می‌کند. البته بدون هیچ سر و صدایی. قابلیت جالب دیگر این گردن‌بند این است که بعد از یک سال خودش از گردن حیوان باز می‌شود و نیازی نیست برای باز کردن آن از گردن حیوان دوباره او را بگیرند و بی‌هوش کنند. در عین حال رنگ این گردن‌بندها کاملاً متناسب با رنگ بدن حیوان است و هیچ مانعی برای استتار او نیست. خوشبختانه هیچ‌کدام از این دو پلنگ در جریان این اتفاقات زخمی نشدند و حالا دارند طبق معمول قبل به زندگی‌شان ادامه می‌دهند.

هفته‌ی گذشته به خاطر یک پروژه‌ی تحقیقاتی دو پلنگ ایرانی زنده‌گیری شدند و بعد از این که مجهز به گردن‌بندهای ماهواره‌ای شدند، دوباره در طبیعت رها شدند. این دو پلنگ که بردیا و برنا نام‌گذاری شدند، هر دو نر هستند و به فاصله‌ی چهار روز از هم به تله افتادند.

تا به حال و بدون امکانات و تجهیزات پیشرفته، بررسی زندگی پلنگ ایرانی در کوهستان ممکن نبود. و حالا دست‌اندرکاران این پروژه امیدوارند که با این روش بتوانند اطلاعات بیش‌تری در مورد این حیوان پیدا کنند. اطلاعاتی از قبیل:

- جابه‌جایی‌های آن‌ها
- بررسی وضعیت سلامت و بیماری‌های‌شان
- شناخت طعمه‌های اصلی آن‌ها
- بررسی چگونگی قلمروی آن‌ها